

DA

DA

DA

EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 20.12.2010
KOM(2010) 793 endelig

SEK(2010) 1604 endelig

**RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET OG
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG**

**ÅRSRAPPORT FOR 2009 OM PHARE, FØRTILTRÆDELSESINSTRUMENTET
FOR TYRKIET, CARDS OG OVERGANGSFACILITETEN**

1. INDLEDNING

Siden den 1. januar 2007 har EU's førtiltrædelsesbistand til kandidatlande¹ og potentielle kandidatlande² været kanaliseret gennem instrumentet til førtiltrædelsesbistand (Ipa)³. Ipa erstatter fem tidligere førtiltrædelsesinstrumenter, herunder Phare⁴, førtiltrædelsesinstrumentet til Tyrkiet⁵ og det finansielle instrument til Vestbalkanlandene⁶, dvs. Cards.

Denne rapport og det tilhørende baggrundspapir dækker den fortsatte gennemførelse af programmer fra 2006 og tidligere under Phare, førtiltrædelsesinstrumentet for Tyrkiet og Cards, samt programmer under overgangsfaciliteten⁷ i 2009 med skæringsdato den 31. december 2009⁸.

Der er ikke lanceret nye programmer under disse instrumenter siden 2006, som var det sidste programmeringsår.

2. PROGRAMGENNEMFØRELSE: GENEREL OVERSIGT

2.1. Phare, førtiltrædelsesinstrumentet for Tyrkiet og CARDS

I 2009 var forvaltningen af *Cards*-programmer i modtagerlandene generelt tilfredsstillende. I slutningen af rapporteringsperioden var der næsten indgået kontrakter for alle midler under 2001-2006-programmerne (2001-2004 for Kroatien) (fra 97 % af midlerne til Albanien og Bosnien-Hercegovina til 99 % af midlerne til Kroatien⁹). Generelt var udbetalingerne også næsten fuldendt, idet de nåede op på mere end 90 % af 2001-2006-bevillingerne i alle *Cards*-modtagerlande med Albanien som den eneste undtagelse (72 %).

Den overordnede sats for kontraktindgåelse og udbetaling på henholdsvis 85 % og 73 % i slutningen af perioden for kontraktindgåelse i 2009 for 2002-2006-programmerne under *förtiltrædelsesinstrumentet for Tyrkiet* tydede på et mindre tilfredsstillende resultat fra de tyrkiske forvaltningsmyndighedernes side. Situationen bør blive bedre fremover som følge af ændringer på ledelsesniveau, nyansættelser og genoptagelse af kontrolforanstaltninger. De organisatoriske og proceduremæssige forbedringer, der er blevet indført i de relevante forvaltningsstrukturer som led i en øget kontrol af den decentraliserede gennemførelse under Ipa, burde også have en positiv indflydelse på forvaltningen af bistand under førtiltrædelsesinstrumentet for Tyrkiet¹⁰.

I løbet af 2009 har Bulgarien og Rumænien fortsat gennemførelsen af de nationale og transnationale samarbejdsprogrammer fra 2006 under *Phare*. Mange af aktiviteterne i de

¹ Kroatien, Island (siden 2010), Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien og Tyrkiet.

² Albanien, Bosnien-Hercegovina, Montenegro, Serbien og Kosovo.

³ Rådets forordning nr. 1085/2006 af 17. juli 2006.

⁴ Rådets forordning (EØF) nr. 3906/89 af 19. december 1989.

⁵ Rådets forordning (EF) nr. 2500/2001 af 17. december 2001.

⁶ Fællesskabsbistand til genopbygning, udvikling og stabilisering, Rådets forordning (EF) nr. 2666/2000 af 5. december 2000.

⁷ Artikel 31 i tiltrædelsestraktaten for Bulgarien og Rumænien.

⁸ Der berettiges om programmeringen og gennemførelsen af efterfølgende programmer i årsrapporten for 2009 om Ipa (KOM(2010) 687 endelig af 25. november 2010).

⁹ Jf. FN's Sikkerhedsråds resolution 1244/99.

¹⁰ Yderligere oplysninger findes i årsrapporten for 2009 for Ipa (jf. fodnote 8).

projekter, der blev gennemført som led i disse programmer, blev afsluttet ved årets udgang, men de nationale myndigheders og Kommissionens kontrol af resultaterne fortsatte i 2010 og vil også fortsætte i 2011. Gennemførelsen af en række projekter under Phare-programmer fra 2006 vil for Rumæniens vedkommende fortsætte frem til midten af 2011, og resultaterne forelå derfor ikke ved udgangen af rapporteringsperioden. Udbetalingerne lå på henholdsvis 77,10 % og 65,10 % af tildelingerne under Phare 2005 og 2006 i Bulgarien, mens de tilsvarende tal for Rumænien var 79,62 % og 69 %. Indgåelsen af kontrakter for Phare 2005 og 2006 i Kroatien blev afsluttet i 2009 med en overordnet sats på 86 % af tildelingerne¹¹. Udbetalingerne fortsatte og nåede op på 60 % af de samlede tildelinger.

2.2. Overgangsfaciliteten

De ti lande, som tiltrådte EU i maj 2004¹², fuldendte 2006-programmerne under overgangsfaciliteten den 15. december 2009 og opnåede de forventede resultater og den forventede effekt, navnlig med hensyn til at styrke modtagernes offentlige administration og bidrage til at opfylde de resterende krav i gældende EU-ret. Ved udgangen af rapporteringsperioden var udbetalingssatserne for overgangsfaciliteten i 2005 på mellem 84 % i Malta til over 98 % i Cypern. Den tilsvarende sats for overgangsfaciliteten i 2006 lå på mellem 58 % og næsten 98 % (igen i henholdsvis Malta og Cypern).

For så vidt angår Bulgarien og Rumænien fortsatte de i 2009 kontraktindgåelsen og gennemførelsen af programmer under overgangsfaciliteten for 2007. Ved udløbet af fristen for kontraktindgåelse den 15. december 2009 havde begge lande opnået en sats for kontraktindgåelse på lidt under 70 %. I Rumænien skyldtes denne sats, at indgåelsen af kontrakter skete langsommere end forventet, mens det ringe resultat i Bulgarien skyldtes, at man forlængede suspensionen af det relevante gennemførelseskontors godkendelse til decentraliseret gennemførelse (dette gjaldt også Phare-førtiltrædelsesbistanden).

2.3. Eksempler på vellykkede projekter

Førtiltrædelsesbistand hjælper ikke blot de lande, som ønsker at tiltræde EU, med at forberede sig, men har også bidraget til at stabilisere situationen på Vestbalkan i de seneste ti år og har støttet et vidtrækkende program for økonomisk og politisk reform.

Følgende er konkrete eksempler på resultater, der opnået ved hjælp af førtiltrædelsesbistand i 2009¹³:

- I Albanien finansierede Cards en *grænseovergang* med Montenegro og et *reintegrationscenter for mindreårige* og bidrog dermed til at fremme det regionale samarbejde samt personers og varers fri bevægelighed og til at styrke området retlige og indre anliggender i landet.
- I Bosnien-Hercegovina finansierede Cards en *grænseovergang* med Montenegro samt et *modtagelsescenter for ulovlige indvandrere*. Førstnævnte bidrager til at gøre toldklareringen mere effektiv, til at muliggøre en hensigtsmæssig kontrol af gods og passagerer, som krydser grænsen, og til at gøre den lovlige strøm heraf lettere. Sidstnævnte er et specialiseret forvaringscenter til tilbageholdelse af ulovlige indvandrere fra

¹¹ Midler, som der ikke er indgået kontrakter for inden for fristen, er blevet frigjort.

¹² Cypern, Estland, Letland, Litauen, Malta, Polen, Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet og Ungarn.

¹³ Projekter, som er afsluttet eller i gang i 2009.

trejdelande i overensstemmelse med internationale og europæiske standarder og bedste praksis, mens deres tilbagesendelse til hjemlandet eller et andet land forberedes. Derudover er *domstolsbygninger på kommunalt niveau og distriktsniveau* blevet moderniseret, således at pladsen kan udnyttes mere effektivt, hvilket bidrager til en mere effektiv udførelse af de administrative og retslige funktioner.

- I Kroatien har Phare bidraget til at styrke de *intellektuelle ejendomsrettigheder*, udvikle *fiskerisektoren* og tilpasse den nøjere til den fælles fiskeripolitik samt til at indføre "*overvågning af de blå grænser*" i overensstemmelse med EU's bedste praksis. I førstnævnte tilfælde har Phare-bistanden hjulpet de relevante institutioner med at skabe større bevidsthed i befolkningen og med at forbedre deres samarbejde, koordination og håndhævelsesmekanismer ved at udveksle efterretningsoplysninger, informationer og bedste praksis. I andet tilfælde har den forbedret den institutionelle struktur, administrationen og det statistiske system i sektoren og styrket inspektionen og overvågningen. I tredje tilfælde har bistanden hjulpet det kroatiske grænsepoliti til at få udviklet og indarbejdet en komponent til kontrol af de blå grænser i den integrerede handlingsplan for grænseforvaltning. Cards har bidraget til udviklingen og opretholdelsen af et *fødevarer sikkerhedssystem* af høj kvalitet ved at etablere et nyt fødevarer sikkerhedssystem med tilhørende institutionelle rammer og til at modernisere kontrolforanstaltningerne i de institutioner, som er ansvarlige for levende dyr og fødevarer.
- I Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien har Cards bidraget til at styrke *bekæmpelsen af organiseret kriminalitet og korruption* ved at etablere en omfattende juridisk og institutionel ramme for en mere effektiv politik og ved at bidrage til at gøre en specialiseret antikorrupsionsenhed fuldt ud operationel. Cards har også indført et nationalt *visumforvaltningssystem*, som øger sikkerheden i EU ved hjælp af specialiseret software og udstyr, som forbedrer visumudstedelsesprocessen og indfører standardiserede procedurer samt en hurtig, konsistent og nøjagtig kontrol af visumansøgere. Endelig har Cards støttet etableringen af et nationalt *vindyrkningskontrollsystem og -forvaltningssystem* ved at støtte det ansvarlige organ, udarbejde en vinmatrikelbog og en vindyrkningsfortegnelse og ved at bidrage til, at den nationale vinlovgivning tilpasses til EU-retten.
- I Kosovo har Cards støttet indførelsen af et *ungdomsretssystem* baseret på barnets rettigheder ved at øge kapaciteten blandt fagfolk inden for ungdomsretssystemet, ved øget forskning og ved målrettede programmer til forebyggelse og rehabilitering. Cards har også fremmet etableringen af moderne, bæredygtige, konkurrencedygtige, miljøvenlige og rentable *små og mellemstore virksomheder og en øget beskæftigelse*. Endelig har dette førtiltrædelsesinstrument støttet *udbuddet af kul* til eksisterende kulkraftværker gennem en modernisering af det tunge kulminemaskineri.
- I Montenegro finansierede Cards moderniseringen af en række spildevandspumpestationer i fire kommuner, hvorved spildevandsforvaltningen blev forbedret i kystbyerne.
- I Serbien har Cards støttet større gennemsigtighed, effektivitet og forudsigelighed hos *lokalforvaltninger* og testet en strategisk planlægningsmetode for bæredygtig udvikling af lokalforvaltninger. Bistanden har også bidraget til omstrukturering og udvikling af små og mellemstore virksomheder inden for prioriterede sektorer, såsom smv'er med miljø- og energieffektivitetsproblemer, smv'er ejet/ledet af kvindelige iværksættere og/eller nye højteknologiske virksomheder. Endelig har Cards støttet reformen af *erhvervs- og videreuddannelser* gennem uddannelse af lærere, skoleinspektører m.fl. i moderne

undervisningsmetoder, indførelse af pilotlæseplaner, resultatbaseret vurdering af studerende og udarbejdelse af undervisningsmateriale.

- I Tyrkiet har førtiltrædelsesinstrumentet støttet fastlæggelsen af en national flerårig handlingsplan om *ligestilling mellem mænd og kvinder*, det har udarbejdet en model for et ligestillingsorgan, etableret netværk blandt relevante institutioner og indført uddannelse og skabt større bevidsthed. Instrumentet har også bidraget til at bekæmpe vold i hjemmet mod kvinder ved at udvikle en politik og en national handlingsplan om emnet, ved at opbygge kapaciteten i offentlige agenturer til at yde hjælp til voldsramte kvinder eller kvinder i risikogruppen, ved at skabe større opmærksomhed i offentligheden og ved at indhente data om problemets karakter og omfang på nationalt plan. Instrumentet har endvidere bidraget til at *mindske forureningen af grundvandet og miljøet*, idet der er blevet indført et system til forvaltning af fast affald i den pågældende region. Endelig har instrumentet skabt en række *beskæftigelsesprojekter* i forskellige provinser for at hjælpe offentlige arbejdsformidlinger med at indføre mere effektive beskæftigelsesforanstaltninger, der svarer til arbejdsmarkedsbehovene på lokalt plan, og for at øge beskæftigelsen blandt unge og kvinder.

3. RELEVANTE BEGIVENHEDER I 2009, ERFARINGER OG PERSPEKTIVER

3.1. De vigtigste begivenheder og erfaringer fra gennemførelsen af Phare og overgangsfaciliteten i Bulgarien og Rumænien

En af de vigtigste begivenheder i 2009 med hensyn til gennemførelsen af Phare og overgangsfaciliteten vedrørte suspensionen af midler til Bulgarien i Februar 2008 og den efterfølgende tilbagetrækning af godkendelsen af to bulgarske gennemførelseskontorer i juli samme år¹⁴. I 2009 skete der pr. juli måned forbedringer i de relevante bulgarske myndigheders anerkendelse og kvantificering af kontrolsystemets svagheder og i deres opfølgning af uregelmæssigheder. Ved udgangen af oktober 2009 indgav Bulgarien forslag til Kommissionen om finansielle korrektioner. Det fik Kommissionen til at ophæve suspensionen af udbetalinger den 18. november 2009.

På baggrund af tidligere erfaringer iværksatte Kommissionen i rapporteringsperioden en større øvelse, som havde til formål at tage mere grundigt fat på de standarder for international kontrol, som var mest relevante for at forbedre pålideligheden, styrke revisionsprocessen og gøre beslutningstagningen mere effektiv i forbindelse med programmering og implementering af førtiltrædelsesbistand¹⁵.

Blandt øvrige foranstaltninger, som Kommissionen traf i 2009, og som også er relevante for forvaltningen af de førtiltrædelsesprogrammer, der var ved at blive afsluttet, kan nævnes vedtagelsen af et kontrolstrategipapir og instruktioner til delegationer, som skulle vejlede dem

¹⁴ I februar 2008 suspendede Kommissionen betalinger fra Phare og overgangsfaciliteten, som blev forvaltet af to godkendte kontorer, og i juli 2008 trak den godkendelsen af disse to kontorer tilbage, dvs. deres ret til at forvalte de pågældende programmer, efter kontrol på stedet, som viste, at det nationale forvaltnings- og kontrolsystem, som var indført til at forvalte førtiltrædelsesstøtten, ikke var pålideligt. Se Årsrapport for 2008 om Phare, førtiltrædelsesinstrumentet for Tyrkiet, CARDS og overgangsfaciliteten, KOM(2009) 700 af 21.12.2009.

¹⁵ Næmlig de standarder for intern kontrol, som vedrører *mål- og resultatsindikatorer, risikostyringsprocesser og –procedurer samt ledelseskontrol*.

i, hvordan standarder for intern kontrol fastsættes, navnlig i de nyligt overdragne¹⁶ EU-delegationer på Vestbalkan, og præcisere aspekter af kontrollen på centralt hold. Der blev i den forbindelse også vedtaget en politik for validering af betalingsanmodninger ved centraliseret forvaltning¹⁷, herunder de *årlige revisionsstrategier* udarbejdet af de ved subdelegation bemyndigede anvisningsberettigede¹⁸. Der blev planlagt yderligere efterfølgende kontrol af de ved subdelegation bemyndigede anvisningsberettigedes handlinger ved centraliseret forvaltning fra 2010.

Erfaringer fra gennemførelsen af Phare og overgangsfaciliteten under det udvidede decentrale gennemførelsessystem (EDIS)¹⁹ i Bulgarien og Rumænien har vist, at decentraliseret forvaltning af EU-bistand uden forudgående kontrol bør indføres inden tiltrædelsen, således at det kan påvises, at det fungerer effektivt i praksis under nøje kontrol af Kommissionen.

Med dette in mente har Kommissionen fastlagt strenge betingelser for decentraliseringen af forvaltningen af Ipa-midler til de kroatiske myndigheder. Disse betingelser skal sikre, at de nationale myndigheder er i stand til at påtage sig opgaven med at forvalte førtiltrædelsesstøtten (Ipa) inden tiltrædelsen og strukturfondsmidler efter tiltrædelsen. Kommissionen vil ligeledes træffe yderligere foranstaltninger til at, at der tages fat på udestående anbefalinger fra revisioner og evalueringer for at styrke forvaltnings- og kontrolsystemerne for decentraliseret gennemførelse af Ipa i Tyrkiet.

Gennemførelse af førtiltrædelsesbistand i Bulgarien og Rumænien har også vist, at problemer i det sidste år for gennemførelsen stadig kan være komplicerede og ressourcerelevende. Kommissionen har derfor i 2009 styrket sin indsats for at sikre en nøjere overvågning af og efterfølgende opfølgning på programmer, som afsluttes.

Endelig har erfaringerne i Bulgarien og Rumænien også haft indflydelse på koordineringen af EU's førtiltrædelsesbistand i disse lande. Efter Parlamentets anmodning om regelmæssig rapportering om status for gennemførelsen af EU-midler i Bulgarien og Rumænien oprettede Kommissionen i 2009 en yderligere mekanisme for intern koordinering for at overvåge forvaltningen af EU-midler i disse to lande.

¹⁶ Frem til slutningen af 2008 blev størstedelen af Cards-programmet forvaltet af Det Europæiske Genopbygningskontor (EAR). EU-delegationerne har under ledelse af Kommissionens hovedsæde (Generaldirektoratet for Udvidelse) siden september 2008 overtaget de resterende opgaver i forbindelse med gennemførelsen af dette program i Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien, Kosovo, Montenegro og Serbien.

¹⁷ Finder tilsvarende anvendelse ved decentraliseret gennemførelse, selv om det i så tilfælde forudsætter yderligere præcisering.

¹⁸ Dvs. med de budgetgennemførelsesbeføjelser, som Kommissionen har uddelegeret til dem, jf. artikel 51 i finansforordningen vedrørende EU's almindelige budget, Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002 af 25. juni 2002.

¹⁹ Det udvidede decentrale gennemførelsessystem (EDIS). Forvaltningen af førtiltrædelsesbistand er en vigtig oplæringsfase for de nationale myndigheder i et kandidatland forud for den fremtidige forvaltning af de – betydeligt større – beløb, som landet vil modtage efter tiltrædelsen. Forvaltningen af førtiltrædelsesmidler overdrages derfor gradvist til de nationale myndigheder, først under EU-delegationernes tilsyn (decentraliseret gennemførelse med forudgående kontrol - DIS) og senere uden forudgående kontrol (EDIS).

3.2. Erfaringer fra gennemførelsen af førtiltrædelsesinstrumentet i Tyrkiet og perspektiver

Tyrkiet er den største modtager af EU's førtiltrædelsesbistand. Forvaltningen af denne bistand er delvis decentraliseret, dvs. overdraget til de nationale myndigheder, men er underlagt forudgående kontrol af EU-delegationen. Selv om Revisionsretten i sin særberetning nr. 16/2009 om forvaltning af førtiltrædelsesbistanden til Tyrkiet under det instrument, der var gældende i perioden 2002-2006²⁰, vurderede, at projekter, der modtog midler fra EU-budgettet havde givet det tilsigtede output, og at resultaterne sandsynligvis ville være bæredygtige, mente den, at det tidligere ikke i tilstrækkelig grad havde været muligt at påvise forbindelsen mellem bistanden og de prioriteter, der var opført i udvidelsesdagsordenen, samt effekten af bistanden på disse prioriteter.

Af denne grund træffer Kommissionen foranstaltninger under det nye instrument for førtiltrædelsesbistand (Ipa) for at gøre den mere effektiv. Udover at styrke forvaltnings- og kontrolsystemet under den decentraliserede gennemførelse som allerede nævnt ovenfor, vil der blive truffet følgende foranstaltninger:

- Programmeringen af finansiel bistand vil i højere grad blive knyttet til politiske prioriteter og vil, hvor dette er hensigtsmæssig, blive suppleret med en mere sektoropdelt tilgang med sektorstrategier, som både skal skabe større ejerskab og større virkning.
- Kommissionen vil sikre, at fremtidige projekter har klarere mål, som resulterer i en bedre interventionslogik med relevante og målbare indikatorer og benchmark.
- Om nødvendigt vil der blive anvendt klart definerede betingelser for at sikre, at modtagere opfylder de forpligtelser, der er nødvendige for, at den finansielle bistand giver resultater og har effekt.
- Der vil blive sat større fokus på resultater og effekt af projekter, der gennemføres, i overvågningssystemerne.
- Revisioner, evalueringer og nøje overvågning skal sikre, at forbedringerne er effektive, og at der om nødvendigt foretages yderligere justeringer af systemet.

Yderligere oplysninger om perspektiver vedrørende forvaltning af førtiltrædelsesbistand findes i årsrapporten for 2009 for Ipa²¹ og tilhørende baggrundsdokument²².

4. RESULTATER AF PHARE/CARDS/OG TILTRÆDELSINSTRUMENTER TIL FORDEL FOR TYRKIET

I 2009 blev der afsluttet sektorvise, tematiske og ad hoc-evalueringer som led i interimsevalueringensordningen i Tyrkiet og Kroatien, som primært dækkede det finansielle førtiltrædelsesinstrument (Tyrkiet) og Phare og Cards (Kroatien). Der blev ligeledes foretaget

²⁰ Særberetning nr. 16/2009 om Europa-Kommissionens forvaltning af førtiltrædelsesbistanden til Tyrkiet, offentliggjort den 13. januar 2010.

²¹ Se fodnote 8.

²² SEK(2010) 1430 endelig af 25. november 2010.

evalueringer af Cards-programmer i Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien, Kosovo, Montenegro og Serbien²³.

Ifølge evalueringerne har den bistand, der er ydet, generelt været relevant for de prioriteter og strategier, som er aftalt med modtagerne. Evalueringer tydede på, at resultatet af bistanden varierer fra jævnt tilfredsstillende til jævnt utilfredsstillende. Der er opnået positive resultater, herunder øget kapacitet blandt mennesker og institutioner, der arbejder med programmer, der får EU-støtte, på tværs af alle sektorer, hvilket har været til fordel for regeringens politik, institutioner, private enheder og personer. Instrumenterne har gjort det muligt at modernisere infrastruktur, udstyr, praksis og procedurer. Interventioner i de evaluerede sektorer har derfor haft en virkning politisk, socialt, miljømæssigt og økonomisk.

Udbyttet af bistanden blev ofte begrænset af *svagheder* i modtagerlandene vedrørende bistandens programmering (utilstrækkelig implementeringskapacitet og utilstrækkelige nationale strategier på tidspunktet for udarbejdelsen af projektforslag), dens gennemførelse (begrænset kapacitet i modtagerlande inden for visse områder og forsinkelser i gennemførelsen) og dens overvågning (sektorvise overvågningsunderudvalg, som ikke fungerer optimalt). Der var også mangel på værktøjer til at vurdere omkostningseffektiviteten, og modtagernes absorptionskapacitet forblev forholdsvis svag.

På baggrund af evalueringerne blev det bl.a. *henstillet*, at de modtagende institutioner, som beskæftiger sig med førtiltrædelsesbistand, *ved fremtidig programmering* bør sikre tilstrækkelig kapacitet til programmering og projektudformning. Dette bør navnlig medføre, at der foretages en grundigere vurdering af behovet og absorptionskapaciteten hos den institution, som gør brug af projektoutputtet, at bistanden systematisk indgår i de nationale strategier, og at der sættes større fokus på effektivitetsaspekter. Med hensyn til gennemførelse skal administrationen både i de nationale forvaltninger og i EU-delegationerne gøres mere effektiv for at sikre rettidig afvikling af udbudsprocedurerne og forhindre forsinkelser i gennemførelsen. Når projektgennemførelsen er i gang, bør projekterne underkastes en mere systematisk kontrol. Kontrolsystemet bør styrkes yderligere både med hensyn til den måde, hvorpå de sektorvise kontrolunderudvalg fungerer på, og med hensyn til kontrolrapporternes kvalitet.

Førtiltrædelsesbistandens langsigtede virkning og bæredygtighed var stadig et uløst problem hos mange modtagere, især på grund af høj udskiftning af personale og usikkerhed med hensyn til budgettet til at dække opfølgende aktiviteter og projekternes driftsomkostninger. Nationale myndigheder bør derfor hurtigst muligt løse problemet med stor udskiftning af personale for at sikre langsigtet virkning og bæredygtighed. Ved den fremtidige programmering bør der også ses mere systematisk på spørgsmålet om, hvilke ressourcer der skal til for at sikre, at projektoutputtet omsættes til bæredygtige resultater.

Modtagerne er ved at se nærmere på resultaterne og anbefalingerne i 2009-evalueringerne. Kommissionen har på sin side øget den regelmæssige kontrol af, hvilke fremskridt der gøres med de foranstaltninger, modtagerne har iværksat som følge af evalueringens resultater. Derudover benytter Kommissionen resultaterne af disse evalueringer til at forbedre forvaltningen af førtiltrædelsesstøtten under det nye Ipa-instrument ikke blot med hensyn til gennemførelse, men også med hensyn til programmering og det nye instruments interventionslogik i bredere forstand.

²³ For Albaniens og Bosnien-Hercegovinas vedkommende blev Cards-evalueringerne afsluttet og meddelt i 2008.

5. SAMARBEJDE MED EIB OG INTERNATIONALE FINANSIERINGSINSTITUTIONER

I 2009 var der i forbindelse med de finansieringsfaciliteter under Phare, som blev indført i samarbejde med internationale finansieringsinstitutioner²⁴, incitament for yderligere 35 mio. EUR, som var øremærket til projekter under *SMV-finansieringsfaciliteten*, og incitament for yderligere 5 mio. EUR, som blev bevilget til *den kommunale finansieringsfacilitet*. I alt var 31 Phare-programmer i gang med at blive gennemført i 2009 under de fire eksisterende faciliteter (dvs. de to ovennævnte faciliteter samt *den kommunale infrastrukturfacilitet* og *finansieringsfaciliteten for energieffektivitet*²⁵). Nye projekter blev godkendt under alle faciliteterne med undtagelse af den kommunale infrastrukturfacilitet, hvor perioden for indgåelse af kontrakter med lokale finansieringsformidlere var udløbet. De vanskelige markedsvilkår, som stadig gjorde sig gældende i 2009, har vanskeliggjort gennemførelsen af programmer under nogen af faciliteterne (fx den kommunale finansieringsfacilitet 2005 og 2006) og anmodninger om at ændre deres anvendelsesområde (forordning om at lade finansieringsfaciliteten for energieffektivitet omfatte projekter vedrørende vedvarende energi). I 2009 blev disse faciliteter justeret for at tilpasse dem til målene i Europa 2020²⁶. Den proces var endnu ikke afsluttet ved rapporteringsperiodens udløb.

²⁴ Den Europæiske Investeringsbank (EIB), Den Europæiske Bank for Genopbygning og Udvikling (EBRD) og Europarådets Udviklingsbank (CEB) sammen med Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW).

²⁵ Yderligere oplysninger om de fire programmer findes i årsrapport for 2008 om Phare, førtiltrædelsesinstrumentet for Tyrkiet, CARDS og overgangsfaciliteten (KOM(2009) 700 af 21.12.2009).

²⁶ Europa 2020 er en ny strategi for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst, som blev lanceret af Kommissionen den 3. marts 2010 (KOM(2010) 2020 endelig af 3.3.2010) for at komme ud af den økonomiske krise og forberede EU's økonomi på det næste årti, og som blev vedtaget af Rådet i juni 2010 (EUCO 13/10 af 17. juni 2010).